

**BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE
PREDSTAVNIČKI / ZASTUPNIČKI DOM
DOM NARODA**

Zajednička komisija za odbranu i sigurnost BiH
Zajedničko povjerenstvo za odbranu i sigurnost BiH

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ
ДОМ НАРОДА**

Заяјдничка комисиа за одбрану и безбједност БиХ

Број/Број: 03/1-50-1-5 /07
Сарајево/Сарајево: 18.7 .2007. године

PRIMLIENO: 20-07-2007			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga

- члановима Заяјдничке комисиие за одбрану и сигурност БиХ
- колегијима Представничког дома и Дома народа ПСБиХ
- Мисиии OSCE-а у БиХ

PREDMET: Izvještaj o posjeti Skupštini i institucijama odbrane i sigurnosti Republike Crne Gore

Чланови Заяјдничке комисиие за одбрану и сигурност БиХ (у даљњем тексту: ЗК) су, од 15. до 18. маја 2007. године, посјетили Скупштину и институције одбране и сигурности Републике Црне Горе. У саставу делегације ЗК били су: Бранко Зрно, предсједavajuћи, Слободан Шарба, замјеник предсједavajuћег, Адем Хускић, Драго Калабић, Јоцо Крижановић и Хазим Ранчић, чланови ЗК, Драгича Хинић, секретар и Жељко Грубешић, стручни савјетник.

Са делегацијом су путовали Кристијан Хаупт и Родолфе Оберле из Мисиие OSCE-а у БиХ. Посјета Црној Гори реализирана је уз подршку Мисиие OSCE-а у БиХ.

16. мај 2007. године

Делегација ЗК посјетила је Скупштину Републике Црне Горе. Том приликом разговарано је с представницима скупштинских тијела.

-Састанак с члановима Одбора за сигурност и одбрану

Петочлана делегација Одбора, предвођена предсједником Драганом Кујовићем, упознала је чланове ЗК с радом Одбора. На почетку Кујовић је изразио задовољство због посјете чланова ЗК Црној Гори, ближе их упознајући с програмом рада, дјелокругом и надлежностима Одбора, дефинираним пословником.

Посебно је акцентирао актуелну расправу о доношењу Устава Црне Горе, Закона о одбрани и војсци Црне Горе, рјешавању проблема вишка муниције, убојитих средстава и застарјеле опреме. Исто тако изражени су проблеми материјалног положаја и образовне структуре професионалног састава Војске Републике Црне Горе.

Након уводних информација о стању у сектору одбране и сигурности Црне Горе, Бранко Зрно поздравио је домаћине у име чланова ЗК и Парламентарне скупштине БиХ. Чланови ЗК упознали су чланове Одбора с надлежностима ЗК и актуелностима у сектору одбране и сигурности БиХ.

Размјијенјена су мишљења о бројним питањима која утичу на стање сигурности двију земља, као што су: борба против тероризма и организираног криминала, стање на границама, израда легислативе, улога парламентарца у рјешавању проблема с којима се suoчavaju институције и министарства над којима имају парламентарни надзор.

Закључено је да је неопходно размјијенјивати искуства и мишљења о активностима које су значајне за одржавање стабилног окружења у региону, а посебно међу сусједним земљама.

- Potpredsjednik Skupštine Republike Crne Gore Rifat Rastoder, u ime predsjednika Skupštine i njegovih saradnika, pozdravio je članove ZK. Upoznao ih je s aktuelnostima u radu Skupštine, radu radnih tijela, problemima u nedostatku kadra u stručnim službama, aktuelnoj raspravi o prijedlogu Ustava Crne Gore i zakona o praznicima, te naporima koji se čine da bi se nakon usvajanja Ustava krenulo u izradu brojnih zakonskih rješenja koja su neophodna radi funkcioniranja vlasti Republike Crne Gore. Obnova nezavisnosti u punom smislu, te priključenje evropskim i evroatlantskim integracijama zahtijevaju brojne reforme, što je proces koji se ne smije polovično rješavati. Članovi ZK su sa gospodinom Rastoderom razgovarali o brojnim pitanjima, posebno onim koja mogu doprinijeti unapređenju bilateralnih odnosa i rješavanju nekih otvorenih pitanja.

- **Sastanak s članovima Odbora za međunarodne odnose i evropske integracije**

-Četveročlanu delegaciju Odbora predvodio je predsjednik Miodrag Vuković, koji je u uvodnom dijelu istakao značaj brojnih pitanja koja su došla u fokus nakon 21. maja 2006. godine. Težište u radu Skupštine Republike Crne Gore je pronalaženje modaliteta za jačanje državnih institucija, aktivno učešće i priključenje evropskim i evroatlantskim integracijama, te provođenje javne rasprave o Ustavu Republike Crne Gore. U Crnoj Gori postoje strukture koje blokiraju reformske procese i tome treba naći adekvatan i na demokratskim principima zasnovan odgovor, naglasio je Vuković. Odnose sa susjednim zemljama članovi Odbora smatraju dobrim. Bilateralni odnosi sa BiH su u stalnoj uzlaznoj liniji. Ima jedan broj otvorenih pitanja koja se mogu i moraju rješavati. To se, prije svega, odnosi na definiranje državne granice na pojedinim njenim dijelovima. Branko Zrno upoznao je članove Odbora sa stanjem u oblasti odbrane i sigurnosti. Slobodan Šaraba aktuelizirao je otvorena pitanja u vezi s korištenjem hidroenergetskih potencijala, te sve izraženijim zahtjevima građana Crne Gore za naknadom za potopljeno zemljište oko HE Trebinje. Razgovarano je i o neophodnosti jačanja stručnih službi u parlamentima, a koje treba da prate put ka evropskim i evroatlantskim integracijama.

- **Sastanak s članovima Odbora za ljudska prava i slobode**

Predsjednik Odbora Koča Pavlović upoznao je članove ZK s radom Odbora i stanjem ljudskih prava i sloboda u Crnoj Gori. Posebno je istakao da se neophodno suočiti s prošlošću i personalizirati odgovornost onih koji su uticali na narušavanje dobrosusjedskih odnosa dviju zemalja. Adem Huskić aktuelizirao je pitanje 87 nestalih lica, građana BiH. Oni su nestali na teritoriji Crne Gore u periodu od 1992.-1995. i u toku je sudski postupak. Koča Pavlović i članovi Odbora objasnili su u kojoj je fazi postupak rješavanja ovog zahtjeva i na koji bi način trebalo riješati problem nestalih građana BiH. Neupitna je podrška demokratske javnosti i članova Odbora u rasvjetljavanju sudbine građana BiH, naglasio je Pavlović.

Predmet razgovora bila su i druga pitanja iz domena ljudskih prava i sloboda, a što u krajnjem može doprinijeti unapređenju bilateralnih odnosa dviju zemalja.

- **Sastanak sa Savjetom za građansku kontrolu rada policije**

Članovi Savjeta upoznali su članove ZK s nadležnostima i programskim aktivnostima Savjeta. Predsjednik Đoko Jočić i članovi Savjeta otvoreno su govorili i o problemima s kojima se sreću u svom radu. Neke probleme u radu policije locirali su i prezentirali Skupštini Republike Crne Gore i javnosti. Imali su i ličnih problema i prijetnji nakon insistiranja da se neke pojave i nepravilnosti u radu policije prezentiraju javnosti. I taj detalj smatraju neminovnim u svojoj misiji. Konstatirano je da je, i nakon svih procesa koji su obuhvatili reformske tokove u policiji, nedodirljivost pojedinih ljudi iznenađujuća i na kraju otežavajuća okolnost koja koči one koji su odlučni istrajati u oblikovanju sastava policije Crne Gore s mnogo manjim brojem ljudi. Članovi Savjeta izrazili su

zabrinutost i materijalnim položajem policije jer smatraju da to može dovesti do anomalija i nezadovoljstva, a samim tim i do korupcije među onima koji se bore u njenom suzbijanju.

17. maja 2007.godine

Članovi ZK posjetili su Upravu policije, Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo odbrane Crne Gore.

- Uprava policije Crne Gore

Direktor policije Veselin Veljović prezentirao je rad Uprave policije i Policije Crne Gore u cjelini. Uprava policije je poseban organ državne uprave. Nakon obnove državnosti imali su brojne obaveze u reformi policijskih struktura. Unutrašnja reorganizacija, nova sistematizacija, profesionalnost u radu na terenu i s građanima bilo je polazno opredjeljenje za reformu.

Problemi u radu policije u protekloj godini bili su vezani za izradu novih zakonskih rješenja, male plaće zaposlenih, otpuštanje prekobrojnih jer je broj policajaca smanjen sa 30 000 na oko 5100. Činjenice da je bilo grešaka u proceduri prijema ljudi kao i da neka kadrovska rješenja nisu bila dobra, stvarale su dodatne probleme.

Kada je u pitanju parlamentarni nadzor nad radom Policije Crne Gore, prema riječima Veljovića, napravljeni su određeni pomaci. Saradnja u regionu među policijskim strukturama je sve bolja i to na konkretnim zadacima. Zajednički provedene operativne aktivnosti na terenu rezultirale su uspjesima i jačanjem međusobnog povjerenja što je u ovom momentu veoma značajno za region. Veoma dobra saradnja ostvarena je s Graničnom policijom BiH, SIPA, NCB Interpolom i Ministarstvom sigurnosti BiH.

Borba protiv terorizma i organiziranog kriminala, depolitizirane policijske strukture, saradnja sa strukturama koje imaju funkciju civilne i demokratske kontrole, povećanje životnog standarda zaposlenih te razvijanje povjerenja građana u policiju, posebno u zajednici, prioriteta su u radu Uprave policije Republike Crne Gore.

Kontrolirana odgovornost, poštivanje hijerarhije, razgraničenje nadležnosti s MUP-om i javnom upravom Republike Crne Gore, aktivnosti su koje su trenutno u toku.

Direktor Veljović posebno je naglasio opredjeljenje Uprave policije u rješavanju problema s nabavkom neophodne tehničke opreme, što bi bilo posebno značajno za granične prijelaze prema susjednim zemljama.

Članovi ZK su nakon uvodnog dijela imali veoma interesantan razgovor s direktorom Veljovićem. Upoznali su ga s aktuelnostima vezanim za reformu sektora odbrane i sigurnosti. Posebno su se osvrnuli na reformu policije, legislativu i veoma uspješnu saradnju s Ministarstvom odbrane BiH i agencijama Ministarstva sigurnosti BiH.

Iskustva iz BiH bila su jako interesantna za domaćine tako da je ostvaren koristan dijalog koji je pokazao da razgovori i razmjena mišljenja u regionu nemaju alternativu.

Slobodan Šaraba aktuelizirao je probleme na koje nailaze građani BiH tokom turističke sezone, a koji se, prije svega, odnose na dugo čekanje na ulazak u Crnu Goru na graničnim prijelazima koje kontrolira Granična policija Crne Gore. Sugerirao je direktoru Veljoviću uvođenje pojednostavljene procedure prelaska granice prije turističke sezone, što bi dalo značajne efekte na putnim komunikacijama, a i kod građana BiH koji gravitiraju prema Crnoj Gori razvilo bi sasvim drugačije raspoloženje i otklonilo nesporazume koji nisu rijetki.

- Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Crne Gore

Pomoćnik ministra Nada Vukanić upoznala je članove ZK s tokom reforme sektora sigurnosti u Crnoj Gori, radom ministarstva, zakonskoj regulativi i funkcionalnim odnosima između Uprave policije i MUP-a.

Posebno se osvrnula na odredbe u Zakonu o policiji i Zakonu o državnoj upravi kojima se definiira funkcija parlamentarnog nadzora nad sektorom sigurnosti. MUP dostavlja godišnje informaciju o svom radu Odboru za sigurnost i odbranu i Skupštini Republike Crne Gore.

Članovi ZK razmijenili su mišljenja s gđom Vukanić o radu Policijske akademije, radu policajaca u zajednici, radu privatnih zaštitarskih firmi, načinu provođenja sigurnosnih provjera, eventualnoj izradi zakona o lustraciji i ulozi medija u prezentiranju rada sektora sigurnosti.

Problemi o kojima se razgovaralo su, u suštini, slične prirode i putevi za njihovo rješavanje su u okvirima koji su poznati u obje države. Razgovarano i o saradnji parlamenata i predstavnika sektora odbrane i sigurnosti s predstavnicima međunarodne zajednice u BiH i Crnoj Gori.

- **Ministarstvo odbrane Republike Crne Gore**

Pomoćnik ministra odbrane Ljubiša Perović i admiral Dragan Samardžić primili su delegaciju ZK. Informirali su ih o šestomjesečnom radu MO, rješavanju aktuelnih problema viška naoružanja i vojne opreme, regionalnoj i bilateralnoj saradnji s predstavnicima MOBiH. Posebno su se osvrnuli na programe koje realiziraju s NATO-om kroz Partnerstvo za mir. Projicirana je struktura Vojske i MO Republike Crne Gore gdje je predviđeno da Vojska ima 2400, a MO oko 260 ljudi. Predviđeno da Vojska i MO Republike Crne Gore ukupno imaju oko 2660 pripadnika.

Prezentacijski dokument za program Partnerstvo za mir predat je NATO-u. Nova struktura Vojske koncipirana je prema definiranim sigurnosnim izazovima. Nisu predviđena oklopna borbena sredstva, avioni te minolovci, raketni i torpedni čamci u opremanju Vojske Crne Gore. Monitoring Jadranskog mora osnovni je zadatak Vojske Crne Gore u realizaciji programa s NATO-om. Slika s radara jedan je od najvažnijih segmenata u razvijanju standarda i interoperabilnosti s NATO-om.

Istaknuti su problemi u rješavanju naslijeđenih viškova u opremi i ljudstvu, niskim plaćama zaposlenih, realizaciji programa prekvalifikacije ljudi, čuvanju lokacija koje više nisu perspektivne za Vojsku Crne Gore.

Problem viška naoružanja, eksplozivnih i ubojitih sredstava rješava se u saradnji sa UNDP i Misijom OSCE-a u Crnoj Gori. U toku je izrada plana za rezanje teškog naoružanja, a sredstva koja se prikupljaju prodajom ulažu se u programe prekvalifikacije i stvaranja uslova za bolji rad. Prioriteti u radu MO Crne Gore su: izrada zakonskih rješenja, Strategije nacionalne sigurnosti, Prijedloga zakona o vojsci, strukturiranje budžeta po standardima NATO-a, povećanje plaća zaposlenih za 20% kao i profesionalizacija vojske s educiranim osobljem. Za potrebe Vojske trenutno se godišnje izdvaja 2, 04 GDP-a, što je oko 41 milion eura. Konsultanti u sadašnjoj reformskoj fazi su im NATO i DCAF Ženeva. Evidentan je problem prijema profesionalnih vojnika jer je odziv na objavljene konkurse mali. U pitanju je materijalni momenat koji u ovom trenutku nije motivirajući za profesionalnog vojnika.

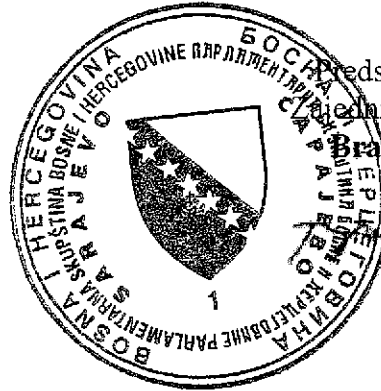
Razgovarano je o stanju reforme sektora odbrane i sigurnosti u BiH, zakonskim rješenjima, funkciji parlamentarnog nadzora, tranziciji, izdvajanjima za potrebe odbrane, mogućnostima saradnje kroz programe NATO-a i neophodnost osmišljene bilateralne saradnje. Bilateralni kontakti nemaju alternative jer su problemi tranzicije slični.

U dijalogu s predstavnicima MO Crne Gore aktuelizirana su brojna pitanja koja su regionalna i na toj osnovi ih treba i rješavati.

ZAKLJUČCI

1. Posjeta Skupštini i institucijama odbrane i sigurnosti Republike Crne Gore bila je korisna i protekla je u prijateljskoj atmosferi. Razmijenjena su mišljenja o brojnim pitanjima, prije svega o onima koja se odnose na rad radnih tijela dva parlamenta, te funkciju parlamentarnog nadzora sektora odbrane i sigurnosti.

2. Pitanja o kojima se razgovaralo pokazala su da su problemi koje treba rješavati uglavnom regionalni, te ih treba otklanjati u sve osmišljenijim programima saradnje na svim nivoima.
3. O nekim otvorenim bilateralnim pitanjima, koja su pomenuta tokom razgovora, bit će informirana nadležna ministarstva, s ciljem da se što prije riješe i tako jačaju bilateralni odnosi dvije zemlje. To se, prije svega, odnosi na inicijative Adema Huskića i Slobodana Šarabe, a što je konstatirano u Informaciji.
4. Ministarstvo odbrane BiH i Ministarstvo sigurnosti BiH bit će informirani o detaljima posjete koji su značajni za saradnju s nadležnim ministarstvima Republike Crne Gore.

Predsjedavajući
Tjedničke komisije
Branko Zrno